

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΣΜΑΤΙΚΗ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΚΥΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΚΡΗΤΗ, ΛΑΜΨΑΝΤΟΣ

Μ Ε Τ Α

ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

Υ Π Ο

ΑΝΘΙΜΟΥ ΔΕΛΕΔΑΚΙ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

*Ὁ ἅγιος ἰσαχρῆτος ἰδὲ ἁγίου
ἐπισημοῦ ἰδὲ ἁγίου
ὁ εὐδοκῆς*

Handwritten signature in purple ink, likely of the author or publisher.

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Θ. & Γ. ΦΟΡΤΣΑΚΙ

1922

ταδόσεως· πλήσον τὰς καρδίας, ἡμῶν τῶν ἀνυμνούντων σε πιστῶς, ἐν παρρησίᾳ δεόμενος, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξ. Ἦχος πλ. α'.

Ὅσιε Πάτερ, τῆς φωνῆστοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Κυρίου ἀκούσας, τὸν κόσμον κατέλιπες, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, εἰς οὐδὲν λογισάμενος· ὄθεν πᾶσιν ἐβόας· ἀγαπήσατε τὸν Θεὸν καὶ εὐρήσατε χάριν αἰώνιον· μηδὲν προτιμήσατε τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, εὐρήσῃτε ἀνάπαυσιν μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· οὐ ταῖς ἰκεσίας Χριστέ, φύλαξον καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς τοῦ Σταυροῦ

Εἵσόδος. Φῶς Ἰλαρόν. Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας.

καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν καὶ θνητὸς ὅς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρὸν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη νόμον δὲ καὶ ἐλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα, σεμνά γὰρ ἐρῶ, καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἐξοδοὶ μου, ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκευάσα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοιαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαιδεῦτοι ἐνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνά γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ κάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ὄρηματα τοῦ στόματός μου· οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σχολιὸν, οὐδὲν στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθεῖα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσιν γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσεσθε Πνεύματος.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἐπίστανται χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταστρέφεται. Ζῶγοι δόλοιο βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτοῦ.

Οὐ εἴαν εισέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. Τελειότης εὐθέων ὀδηγήσει αὐτοὺς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὀφελήσῃ ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ὀύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανὼν δίκαιος ἐλίπε μετὰ μὲλλον· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὀδοὺς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ὀύσεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀβουλίᾳ ἀλίσκονται παράνομοι. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὀλλυται ἐλπίς· τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὀλλυται. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβῆς. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ δικαίου εὐδοξός. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατὸρθοῦται πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὕψοθησεται πόλις, στόματα δὲ ἀσεβῶν κατασκαφήσεται. Μνηστῆριζοι πολίτας ἐνδεεῖς φρονῶν, ἀνήρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος εἴαν φθᾷση τελευτήσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῶ ἔτων μεμέτρηται. Ποιὰ δὲ ἐστὶ, φρόνησις ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γῆρας βίος ἀηλιδίωτος. Εὐάρεστος Θεῶ γενόμενος, ἡγαπήθη καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἠράπη, μὴ κακία ἀλλάξη σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἁμαρτοὶ τὰ καλὰ, καὶ ὀρμβασιμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθείς ἐν δλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον ὄτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὀσοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπῇ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Εἰς τὴν Διτὴν, ἰδιόμελα. Ἦχος α'.

Πνευματικὴν πανήγυριν, κροτήσωμεν φιλέορτοι σήμερον, ἐν τῇ εὐσήμῳ ἑορτῇ τοῦ Θεοφόρου Πατρός. Οὗτος γὰρ τῇ τοῦ Σταυροῦ συμμαχίᾳ, τὸν περνήσαντα τὸν Ἀδὰμ ἔχθρόν, τοῖς ποσὶν αὐτοῦ κατεπάτησε· τὸν γὰρ Σταυρὸν ἀράμενος, τὴν τεθλιμμένην καὶ στενὴν τρίβον καλῶς διήνευσε, καὶ ὦν πρὸς πλάτος Παραδείσου σὺν ἀγγέλλοις ἐπαγάλλεται, πρεσβεῖαν ποιούμενος, ὑπὲρ τῶν πίστει καὶ πόθῳ ἐκτελούντων τὴν ἱερὰν καὶ φωσφόρον αὐτοῦ πανήγυριν.

Ἦχος β'.

Ἠγάπησας Ἰωάννη, τὴν ἀνωτάτην φιλοσοφίαν καὶ ἔξω κόσμον ἐγένου, ζῶν ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα, καὶ ἔσοπτρον ἀηλιδίωτον Θεοῦ θεῖον ἀνεδείχθης, καὶ ὦν αἰετὸς ἠνωμένος φωτὶ φῶς προσελάμβανες, καὶ τρανώτερον τοῦ μακαρίου ἔτυχες τέλους, πρεσβεῦων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ'.

Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τὴν ζωοπάροχον νέκρωσιν ἐνδείχθης Ἰωάννη,

καὶ ὡς γνήσιος μύστης ἐκμιμησάμενος, ὅλον ἐνέκρωσας σεαυτὸν, καὶ τῷ κόσμῳ θεόφρον τεθνηκώς, τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν, εὖρες ὄντως τὴν ἀκήρατον· ἀλλ' ἡμᾶς ἐκ τῶν παθῶν κινδυνεύοντας ψυχικῶς εἰς θάνατον, νῦν ἀνάστησον, καὶ ταῖς ἐπισκέψεσι τῶν σῶν ἀκοιμητῶν πρεσβειῶν ἐνισχύσον ἡμᾶς, τοῦ Θεοῦ τὴν δεξιὰν ἐφ' ἡμᾶς ἐπικαλούμενος.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Οσιε Πάτερ, οὐκ' ἔδωκας ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις σου νυσταγμόν, ἕως οὗ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τῶν παθῶν ἠλευθέρωσας, καὶ σεαυτὸν ἠτοίμασας τοῦ Πνεύματος καταγώγιον. Ἐλθὼν γὰρ ὁ Χριστὸς μονὴν παρὰ σοὶ ἐποίησατο, καὶ τῆς Ὁμοουσίου Τριάδος θεράπων γερόμενος, Ἰωάννη μακάριε, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς, καὶ ἡ εὐλόγησις τῶν ἄρτων.

Εἰς τὸν στίχον, Προσόμια.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Εγκρατείας τοῖς βέλεσι, τὸν ἐχθρὸν ἐτραυμάτισας, καὶ τὰς τούτου φάλαγγας κατετρόπωσας, διὸ τῆς νίκης ἀπέλαβες, βραβεῖα μακάριε, παρ' αὐτοῦ τοῦ κραταιῶς, σὲ Χριστοῦ ἐνισχύσαντος, ὃν ἰκέτευε, ἐκ φθορᾶς καὶ κινδύνων λυτρωθῆναι, τοὺς ἐν πίστει ἐκτελοῦντας, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Στιχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου.

Θεωρείας τῆς κρείττονος, ἐπιβάς παμμακάριστε, τὰ γεῶδη ἅπαντα καὶ ἐπίκηρα καὶ περὶ ὧν ἐν τῷ σώματι παρεῖδες, καὶ ἄυλον πολιτείαν ἐπὶ γῆς. ἐπεσπάσω αἰοίδιμε, Θεῖφ Πνεύματι, ὀδηγούμενος Πάτερ Ἰωάννη, ὀδηγὸς κανῶν καὶ τύπος, γέγονας πίστει περιδοξός.

Στιχ. Τί ἀνταποδώσωμεν.

Τῶν χαρίτων τοῦ Πνεύματος, ταῖς ἐνθέοις ἐλλάμψεσι, φαιδρυνθεὶς θεόφρον μακαριώτατε, Πατὴρ ἐν Κρήτῃ ἐνέφυνας, ὀδύνας κακώσεων καὶ τὸ σκότος τῶν παθῶν, Ἰωάννη πρεσβείαις σου, καὶ ἠνόμενος, νοσημάτων παντοίων καὶ κινδύνων, τοὺς ἐν πίστει ἐκτελοῦντας, τὴν παναοίδιμον μνήμην σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

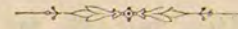
Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη, τὸν καθηγητὴν σε τιμῶμεν Ἰωάννη Πατὴρ ἡμῶν. Διὰ σου γὰρ τὴν τρίβον τὴν ὄντως εὐθειᾶν πορεύεσθαι ἐγνωμεν. Μακάριος εἰ τῷ Χριστῷ δουλεύσας καὶ ἐχθροῦ θριαμβεύσας τὴν δύναμιν, ἀγγέλων συνόμιλε, δικαίων ὀμόσκηγε καὶ ὁσίων, μεθ' ὧν πρέσβευε τῷ Κυρίῳ ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς τοῦ Σταυροῦ

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α'.

Τῆς Κρήτης τὸν γόνον, καὶ ἀσκητῶν ἐγκαλλώπισμα, Ναῶν παμπόλων ἰδρυτὴν, Ἰωάννη τὸν Ὅσιον. Τιμῆσωμεν ἐν ὕμνοις οἱ πιστοί, βοῶντες πρὸς αὐτὸν χαρμονικῶς· σῶζε ταῖς λιταῖς σου τοὺς τὴν μνήμην σου τελοῦντας καὶ βοῶντάς σοι. Δόξα τῷ σε δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σε θανμαστῶσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σου πᾶσιν ἰάματα.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς, καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον

Θεὸς Κύριος, Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου δις καὶ τῆς εορτῆς ἀπαξ

Μετὰ τὴν α'. Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτῆρ.

Υμνοῦμεν τὴν σεπτὴν, καὶ ἀγίαν σου μνήμην, τὴν πᾶσι τοῖς πιστοῖς, χορηγοῦσαν ἀφθόνως, τὴν ἴασιν μακάριε, τοῖς ἐκ πόθου κραυγάζουσι. σῶσον Ἄγιε, ἡμᾶς τοὺς δούλους σου πάντας, ταῖς πρεσβείαις σου, ταῖς πρὸς Θεόν Ἰωάννη, τῆς Κρήτης ὑπέρομαξ.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τῶν πιστῶν προϊστάσαι, σκέπων φρουρῶν τούτους μάκαρ, ἀπὸ πάσης θλίψεως ἀπολυτρούμενος σοφέ, ἐρημιτῶν ἐγκαλλώπισμα, κλέος καὶ δόξα, Ἰωάννη Ὅσιε.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Μετὰ τὸν πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Χαίροις ἔχουσα Κρητῶν ἡ νῆσος, θεῖαν λάρανακα, τῶν σῶν λειψάνων, ἀναβρῦουσα πηγὰς τῶν ἰάσεων, καὶ διασώζουσαν πάντας ἐκ θλίψεων, τοὺς σοι προστρέχοντας πάτερ ἐκ πίστεως, Ἰωάννη Ὅσιε Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρησασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα και νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Οἱ ἀναβαθμοί, τὸ α΄. ἀντίφωνον τοῦ δ΄. ἤχου.

Προκείμενον, ἤχος δ΄. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου αὐτοῦ.

Στιχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς, πάντα μοι παρεδόθη. (Ζήτηι Ἰανουαρίου 17, εἰς τὸν Ὁρθρον).

Ὁ Ν΄. Δόξα, ταῖς τοῦ σου Ὁσίου.

Και νῦν, ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἰδιόμελον, ἤχος πλ. β΄.

Θεία χάρις ἀπηώρητο, ἐπὶ τῇ θήκῃ τῶν λειψάνων σου, Ἰωάννη Πατῆρ ἡμῶν· διὸ καὶ εἰς ὁσμὴν μύρου τῶν θαυμάτων σου δραμοῦμεθα, τῶν ἱαμάτων τὴν ἴασιν ἀρούμενοι· ἀλλὰ Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἶτα σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Ὁ Κανὼν τῆς εορτῆς, καὶ τοῦ ἁγίου. Ἦχος πλ. δ΄.

Ὁ Εἰρμός Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ῥδὴ α΄.

Ἐθελξέ σε ὁ πόθος ὁ δεσποτικὸς, καὶ τὰς τοῦ σώματος ἡδονὰς καταλείψας, ἐν Χριστῷ Ἰωάννη μακάριε.

Ἠοθῆς Πάτερ πρὸς ὕψος, καὶ διαπεράσας τὸ μεσότειχον τῆς ἀκτίστου οὐσίας, καθαρῶς Ἰωάννη μακάριε.

Ἀγλήν ἄυλον Πάτερ ἔνδον ἐν καρδίᾳ σου δεξάμενος, ἐφωτίσθης καὶ πᾶσαν τὴν ἀγλὴν τῶν παθῶν ἐξηράνισας.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Γένος ἀδαμαῖον πρὸς τὴν ὑπὲρ νοῦν μακαριότητα, διὰ σοῦ ἀνηγγέμενον, Θεοτόκε, ἀξίως δοξάζει σε.

Ῥδὴ γ΄. Σὺ εἶ τὸ στερέωμα.

Πῦρ τὸ τῆς θεότητος, ἐνστερνισάμενος Ὅσιε, καὶ καθαρθεὶς, ἀνθραξ Ἰωάννη, ἐπὶ γῆς ἐχημάτισας.

Ζῶν νεκρὸς λελόγισαι, τῇ ἀποτάξει τοῦ σώματος, διὸ θανὼν ζῆς μετὰ ἀγγέλων Ἰωάννη μακάριε.

Θησαυρὸν πολῦτιμον, ἢ τῶν Κρητῶν κληρουχία σε, ἔχει σοφέ, καὶ τοῖς τῶν λειψάνων θαυμασίως φαιδρύνεται.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Κλίμακά σε Πάναγνε, ὁ Ἰακώβ ἐθεάσατο, δι' ἧς Χριστός, τὴν φθαρεῖσαν φύσιν, καταβὰς ἠλευθέρωσε.

Κάθισμα. Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Λαμπρυνθεὶς τῇ χάριτι, καὶ ἀληθεῖα τὸ τῆς Κρήτης πλήρωμα, φωταγωγεῖς πανευσεβῶς, ἀειμακάριστε Ὅσιε, ὅθεν σε πιστεῖ, ἀεὶ μακαρίζομεν.

Δόξα και νῦν. Θεοτοκίον.

Προστασία ἄμαγε, τῶν ἐν ἀνάγκαις, καὶ πρᾶξια ἔτοιμος τῶν ἐπιζόντων ἐπὶ σε, ἀπὸ κινδύνων με λύτρωσαι, καὶ μὴ παροῦσαι ἢ πάντων βοήθεια.

Ῥδὴ δ΄. Εἰσακήμοα Κύριε.

Ἀληθῶς ἐφιέμενος, γνώσεως μακάριε πρᾶξι γέγονας, θεωρίας ἢ ἐπιβασαίς, τοὺς τῆς Κρήτης λήρους παρρωσάμενος.

Ἠρετήσω μακάριε, εὐαγγελικοῖς προστάγμασιν ἔπυσθαι, τὸν Σταυρὸν σου γὰρ ἀράμενος, Ἰωάννη χαίρων ἠκολούθησας.

Ταπεινώσεως πτέρυξι, τὰς τοῦ δυσμενοῦς παγίδας συνέτριψας, Ἰωάννη καὶ ὑψούμενος, οὐρανοπολίτης ἐχημάτισας.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Πλασμὸν ἡμῖν δώρησαι, τῶν ἀγνοημάτων ὡς ἀναμάρτητος, καὶ εἰρηνεύσον τὸν κόσμον σου, ὁ Θεὸς πρᾶξιας τῆς τεκούσης σε.

Ῥδὴ ε΄. Ὁρθρίζοντες βοῶμέν σοι.

Ἐμφρόνως τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος, κυβερνήσας στήλη ἐχημάτισας, τῶν ἀρετῶν παμμακάριστε.

Τὸν καύσωνα ἐβάστασας, αἰοῖδιμε τῆς ἡμέρας, χαρᾶς κατηξιώθης τῆς τοῦ Δεσπότητος Ὅσιε.

Ναοὺς πανευκλεεῖς ἀνεστήλωσας, τοῦ Κυρίου, ναὸς ζῶν καὶ ἔμψυχος, χρηματίας θεσπέσιε.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Ζῶν ἡμῖν ἐβλάστησας, ἀχραντε Θεοτόκε, τὸν Κτίστην καὶ Κύριον ζωοποιοῦντα τὰ σύμπαντα.

Ῥδὴ στ΄. Χιτῶνά μοι παράσχου.

Ἰσάγγελον βιβάσας ἐπὶ γῆς, Ἰωάννη Ὅσιε, θεῖους χαρίσμασιν, ἐκοσμηθῆς δεξιᾷ Παντοκράτορος.

Ἐγκράτειαν ἀένναον, εὐχὴν κτησάμενος Ὅσιε, ἀγάπην ἀθόλωτον, ἀκηλίδωτον Θεοῦ ὄφθης σκῆνωμα.

Τοῦ ὄφθως Χριστέ ἡ προσβολή, οὐ τῷ λόγῳ ἐθελέε σου τὸν θεράποντα, οὐ τὸ πῦρ τῶν πειρασμῶν κατεπτόησεν.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ σε τῆς βροντῆς, Θεοτόκε, ἔδειξεν οὐράνιον κλίμακα, διὰ σοῦ γὰρ πρὸς ἡμᾶς καταβέβηκε.

Κοντάκιον. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὡς ἀστέρα μέγαν σε, Κρήτη ἢ νῆσος, κεκτημένη Ὅσιε, ταῖς τῶν θανάτων σου βολαῖς, φωτιζομένη κραυγάζει σοι, σῶσον τοὺς πίστει τιμῶντας, Ἰωάννη τὴν μνήμην σου.

Ὁ Οἶκος

Τὸν τοῦ Κυρίου ἐραστὴν τῆς Κρήτης τὸν προστάτην, θανάτων τὸν ταμίαν ἀνευφημήσωμεν πιστῶς. Οὗτος γὰρ ὡς ἥλιος ἐξέλαμψε καὶ γαοὺς παμπόλλους ἀνήγειρε φωτίζων τοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἐν σκότει παθῶν καὶ ἀμαρτιῶν ὑπάρχοντας καὶ ἐκδιώκων τὴν τῶν δαιμόνων ζοφερὰν πλάνην, διὰ καὶ ποταμοὺς θανάτων ἐκβλύζει καὶ πάντων τὰς προσευχὰς ὄννυσι τῶν ἐκβοῶντων αὐτοῦ· σῶζε τοὺς πίστει τιμῶντας Ἰωάννη τὴν μνήμην σου.

Τῇ κ'. Σεπτεμβρίου μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Κυρ Ἰωάννου τοῦ ἐν Κρήτῃ λάμπαντος.

Σ τ ί χ ο ς

Ὁ Ἰωάννης ἐκ γῆς ἀναγωγήσας, ζωῆς μετέσχε τῆς μακαριωτάτης.

Ἀἴξε βίου Ἰωάννης εἴκαδι τῇ εἰκοστῇ ψυχὴν δίδως.

Ταῖς αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς, Ἀμήν.

Ῥοδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ἡδονὰς θανατώσας, καὶ θυμὸν χαλινώσας, ὦ παμμακάριστε, ἐδέξω τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κληρουχίας, Ἰωάννη θεσπέσιε, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Ἀρετῶν τὴν ἀρίστην, ἀκλινῶς διοδεύσας, Ἰωάννη πανόσιε, πρὸς πόλιν εἰσελεύσεις, Ἐδὲμ τῆς ἀκηράτου, μελωδῶν εὐφροινόμενος, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Τῆς Τριάδος τὴν δόξαν, εὐσεβῶς καταγγείλας, ὦ παμμακάριστε, φωτὶ τῷ τρισηλίῳ, τροφᾶν ἐπαναπαύει, Ἰωάννη Ὅσιε, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Ράβδος ἔφης Παρθένε, Ἰεσσαί ἐκ τῆς ῥίξης ἡ παμμακάριστος, καρ-

πὸν ἀνθηφοροῦσαν, σωτήριον τοὺς πίστει τῷ υἱῷ σου κραυγάζοντας, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Ῥοδὴ η'. Τὸν Βασιλέα τῶν Οὐρανῶν.

Τὸν ἐνισχύσαντα θαυμαστῶς, πρὸς ἀγῶνας ἀσκητικοὺς τὸν Ὅσιον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὴν τῶν ἀγγέλων ἐπὶ τῆς γῆς πολιτείαν, ἡρετήσω παμμάκαρ Ἰωάννη, ἐν ἐπουρανοῖς αὐλίξει εἰς αἰῶνας.

Θίασος χαίρει τῶν μοναστῶν, καὶ χορεύει τῶν ὁσίων δῆμος Ἰωάννη, στέφος γὰρ ἐδέξω τῆς νίκης ἐπαξίως.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Ὑπερυψῶς τὸν Δημιουργὸν καὶ Σωτῆρα, Θεὸν λόγον τέτοκας Παρθένε, ὅθεν σε ὑμνοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥοδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Ἡ μνήμη σου ἀξίως, Πάτερ Ἰωάννη, εὐφραίνει πάντα τῆς γῆς τὰ πληρώματα, ἢν ἐτησίως τιμῶντας ἡμᾶς περισώζε.

Τοὺς πίστει ἐκτελοῦντας, Ὅσιε τὴν μνήμην, τὴν ἀξιεπαυόν σου καθικέτευε, ἐκ τῶν σκανδάλων ἠυσθῆναι τοῦ πολεμήτορος.

Τῷ θρόνῳ τοῦ Δεσπότη, μάκαρ Ἰωάννη, τούτου ἀεὶ παριστάμενος Ὅσιε, μὴ διαλίπης πρεσβεῦων ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

Θ ε ο τ ο κ ί ο ν

Ψαλμοῖς σε ἀνυμνοῦμεν, Κεχαριτωμένη, καὶ ἀσυγήτως τὸ χαῖρέ σοι κράζομεν, σὺ γὰρ ἐπήγασας πᾶσι τὴν ἀγαλλίασιν.

Καταβασίας ψάλλομεν τοῦ Σταυροῦ.

Ἐξαποστειλάριον, Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Ὁλην σαφῶς δεξάμενος, τὴν τρισήλιον αἴγλην, τῆς θεαρχίας πάνσοφε νῦν Θεὸς χρηματίζεις, Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος, ὃν δυσώπει ἠυσθῆναι, κινδύνων τε καὶ θλίψεων, Ἰωάννη παμμάκαρ, καὶ τὴν σεπτῆν, καὶ φωσφόρον μνήμην σου ἐκτελοῦντας, τῆς Κρήτης ἐγκαλλώπισμα, ἀσκητῶν ὠραιότης.

Ἐτερον. Ὁ Οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς.

Ἡ θήκη ἔνθα σου κεῖται, τὸ εὐκλεέστατον σῶμα, χάριτας βλύζει τοῖς πᾶσι, τῶν ἱαμάτων θαυμάως, τοῖς προσιοῦσιν ἐν πίστει, μακάριε Ἰωάννη.

Καὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Σταυρὸς ὁ φύλαξ.

Εἰς τοὺς Αἰῶνας, ἤχος α'. Τῶν Οὐρανίων ταγματῶν.

Τῶν ἐφετῶν ἀπολαύων, ἀμέσως Ὅσιε, τῶν ἐπὶ γῆς φωτίζεις, πάντων

τὰς διανοίας, ἐν πίστει ἐκτελούντων μνήμην τὴν σὴν, Ἰωάννη πατὴρ ἡμῶν, καὶ τῷ ναῶ σου τῷ θείῳ πανευσεβῶς, ἀθροισθέντες παμμακάριστε.

Ἐξω σαρκὸς καὶ τοῦ κόσμου, ταῖς ἀρεταῖς γεγονώς, καὶ δι' αὐτῶν δοξάσας, ἐπὶ γῆς διὰ βίου, τὸν Κύριον τῆς δόξης πάτερ σοφέ. Ἰωάννη μακάριε, καὶ λαμάτων ἐδείχθης θεία πηγὴ, παρ' αὐτοῦ θεόφρον Ὅσιε.

Υπὲρ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει, σοῦ τὴν πανέδοξον, καὶ φωτοφόρον μνήμην, ἐκτελούντων μὴ παύσῃ, μάκαρ Ἰωάννη τὸν λυτρωτὴν, ἱκετεύων καὶ Κύριον, τοῦ λυτρωθῆναι κινδύνων καὶ πειρασμῶν, καὶ πυρὸς τοῦ αἰωνίζοντος.

Ἡ πολυεύφημος Κρήτη σήμερον χαίρουσα, ἐν τῇ σοφῷ σου Πάτερ, ἐγκωμίους γεραίρει, αὐτὴ ἀενάως βρῦσι καὶ γάρ, τὰς ἰάσεις τοῖς κάμνουσι, τῆς αὐτῆς πόθῳ προσψαύουσι καὶ θερμῶς, σῶσον Ἄγιε κραυγάζουσι.

Δόξα, ἤχος α'.

Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες ἐνθέως, ἐν τῇ μνήμῃ σήμερον τοῦ Θεοφύρου Πατρός, ψαλμικῶς τὰς χεῖρας κροτήσωμεν, καὶ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως βοήσωμεν λέγοντες, Χαίροις ὁ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ἐπ' ὤμων ἀράμενος, καὶ ἐν αὐτῷ τὸν παλαιὸν σὺν ταῖς ἐπιθυμίαις συσταυρώσας ἄνθρωπον, Χαίροις φωστὴρ τῆς Κρήτης παμφασέτατε καὶ τῶν ἐν αὐτῇ παθῶν καὶ κινδύνων ἀπαλλαγὴ καὶ ἀγαλλίαμα φαιδρὸν, χαίροις νοσοῦντων ἐπίσκεψις καὶ θλιβομένων γὰρ καὶ ἀγαλλίασις, τοὺς ἐκτελοῦντας τὴν μνήμην σου ἀπὸ πάσης προσβολῆς ἐναντίας καὶ περιστάσεως λύτρωσαι, ταῖς πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σου Πάτερ, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν, ἤχος δ' αὐτός.

Σήμερον ὡς ἀληθῶς, ἡ ἀγίφθογγος ῥῆσις τοῦ Δαυὶδ πέρας εἴληφεν ἰδοὺ γὰρ ἐμφανῶς, τὸ τῶν ἀχράντων ποδῶν σου προσκνυόμεν ὑποπόδιον, καὶ ἐν τῇ τῶν πτερύγων σου ἐλπίζοντες σκιᾷ, πανοκτίμων βοῶμέν σοι. Σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, καὶ ἀνύψωσον τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ σου τὸ κέρας, τῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ σου ἀνυψώσει, Χριστέ πολέεες.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν, Τυπικὰ καὶ ἀπὸ τοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ φῶδι γ', ἀπὸ δὲ τοῦ Ἁγίου ἡ σ'. Ἀπόστολος. Ἀδελφοὶ ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος. Εὐαγγέλιον, Λουκᾶ. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ. (Ζῆται Ἰανουαρίου 17, εἰς τὴν Λειτουργίαν).

Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις ὁ τῆς Κρήτης θεῖος βλαστός, καὶ τῶν μοναζόντων ἀντιλή-

πωρ τε καὶ φρουρός, χαίροις ὁ τῆς θείας, Ὅσιε Ἰωάννη, Μονῆς Μυριοκεφάλων κτίτωρ γενόμενος.

Χαίροις τῶν ὁσίων ὁ ζηλωτὴς, καὶ τῆς Θεοτόκου ναοὺς ἐκτίσας ἀγαθέ, καὶ ἑτέρους ἄλλους ναοὺς δὲ ἀνεγείρας, Ὅσιε Ἰωάννη, σκέπε τοὺς δούλους σου.

Ζήλω φείω μάκαρ πύρποληθεῖς, ἐκ θείου ἀγγέλου φωνῆν ἤκουσας ὡς βροντὴν, καὶ φῶς ἰδὼν μέγα, Μυριοκεφάλων ὄρος, ὧδε ναὸν ἐγείρας τῆς Θεομήτορος.

Φύλαττε καὶ σκέπε ταῖς σαῖς λιταῖς, μάκαρ Ἰωάννη, τοὺς πιστοὺς ἡμῶν ἀδελφούς, ἐξαιρέτως πάντας τοὺς τὸν ναὸν τιμῶντας τῆς πανυπερενδόξου Ἀντιφωνήτριας.

Δεῦτε τὸν τῆς Κρήτης θεῖον βλαστόν, Ἰωάννην ὄντως ἀνυμνήσωμεν εὐσεβῶς, τὸν κτίσαντα πόθῳ ναὸν τῆς Θεοτόκου, τῶν Μυριοκεφάλων Ἀντιφωνήτριας.

Χαίροις ὁ τὸν θεῖον ἄρας σοφέ, Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἠκολούθησας σὺν αὐτῷ, χαίροις ὁ τῆς θείας Μονῆς Μυριοκεφάλων, Ὅσιε Ἰωάννη, κτίτωρ γενόμενος.

Θεοτοκία

Φύλαττε καὶ σκέπε ταῖς σαῖς λιταῖς, Μήτηρ Θεοτόκε ὀρθοδόξους χριστιανούς, ἐξαιρέτως πάντας ἐν τῷ ναῶ τιμῶντας, τὴν Ἱερὰν Μοῆν σου Ἀντιφωνήτριαν.

Χαίροις ὁ παντάνασσα Μαριάμ, Μήτηρ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, φύλαττε καὶ σκέπε τοὺς δούλους σου Κυρία, ἐκ παντοίων κινδύνων καὶ περιστάσεων.

Πρόσδεξαι Κυρία Μήτηρ Θεοῦ, τὰς ἱλαστηρίους καὶ ἐνθέριμους ἡμῶν εὐχὰς, καὶ φύλαττε πάντας τοὺς δούλους σου Παρθένε, ἀπὸ παντοίων νόσων καὶ περιστάσεων.

Δέσποινα καὶ Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέλων, Προφητῶν καὶ Ἱεραρχῶν, Ἀποστόλων θείων, Μαρτύρων καὶ Ὁσίων, δεήθητε Κυρίου εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

**ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ
ΗΜΩΝ ΚΥΡ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΚΡΗΤΗΙ ΛΑΜΨΑΝΤΟΣ**

Οὗτος ὁ ἐν Ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης, ἐγεννήθη ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων ἐν τῷ χωρίῳ Σίββα (α) τῆς Ἐπαρχίας Πυργιωτίσης Κρήτης κατὰ τὸν

(α) Σίββα καλεῖται ἡ ἐν Πυργιωτίσῃ Κρήτης γενέθλιος τοῦ Ὁσίου κόμη, ἔνθα διασφύζεται μέχρι σήμερον ἡ περὶ αὐτοῦ παράδοσις, ὑπαρχούσης ἐνταῦθα καὶ τῆς

υπέρτατον νὰ ἀφιερῶσθαι εἰς αὐτὴν πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ κινήτην καὶ ἀκίνητην, ὡς καὶ ὅσας συνδρομὰς καὶ ἀφιερῶματα κατ' οἰκονομίαν τῆς Ἁγίας Θεοτόκου παρὰ τῶν Χριστιανῶν συνέλεξεν. Ἀρῆσας δὲ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ μοναχοὺς ἐξ καὶ προεστάνεον αὐτῶν ἱερομόναχον Λουκᾶν ὀνομαζόμενον, ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν ἀφ' ἐνός μὲν, ἵνα ἀποσύγῃ ἐκ ταπεινοφροσύνης τὰς εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένας ὑπὸ τῶν χριστιανῶν μεγάλας τιμὰς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα καὶ ἀλλαχοῦ προσφέρῃ παρόμοια θεάρεστα ἔργα. Ὁθεν ἐλθὼν εἰς τόπον λεγόμενον Μέλικα (δ) εἰς τὸ χωριόθουνη ἔκτισεν Ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἐνταῦθα ὁ Ὅσιος ὑπέμεινε πολλοὺς κόπους, διότι ὁ τόπος οὗτος ἦτο κατὰξηρος. Οἱ χριστιανοὶ ὁμοῦ διηκόλουν τὸ ἱερὸν ἔργον αὐτοῦ δωρήσαντες εἰς αὐτὸν ἀγροὺς πολλοὺς ἐντὸς τῶν ὀρειῶν ἐφύτευσε καὶ δένδρα καὶ ἀμπελῶνας καὶ περιβόλια. Ἀρῆσας δὲ ταῦτα εἰς ἓνα Ἱερομόναχον Νικόδημον καλούμενον, ὡς καὶ εἰς ἄλλους μοναχοὺς, ἀνεχώρησεν εἰς τόπον καλούμενον Ἀρρήου (ε') πλησίον τοῦ χωρίου Πηγῆς Ρεθύμνης. Ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ ἐδώρησαν εἰς αὐτὸν ὠρεῖα καὶ πολλὰ κτήματα ἐντὸς τῶν ὀρειῶν ἔκτισε καὶ ἄλλην Ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ψαρσιπλάστη. (ς') Παναγοῦ δὲ οἱ χριστιανοὶ βλέποντες τὰς ἀρετὰς ταύτας καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Ὁ-

(δ) Μέλικα εἰς τὸ χωριόθουνη. Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Ἐπαρχίας Ρεθύμνης καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης κείμενοι γήλοφοι, οἵτινες εἶναι σήμερον κατὰφυτοι ἐξ ἀμπελῶνων, παραγόντων ὠρεῖους οἴνους ξανθοὺς καὶ ποιήσεις γλυκεῖς ὡς μέλι, διό καὶ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐκλήθησαν Μέλικα, σήμερον δὲ καλοῦνται Πηγαδιὰ κατὰ πληροφροσύνη φιλοτιμίας δοθείσας ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἀκαταπόνητου σὺλλογῆος παντὸς Κρητικοῦ πράγματος καὶ μάλιστα ἀρχαιολογικὸν χαρακτῆρα ἔχοντος Παύλου Βλαστοῦ τοῦ ἐκ Ρεθύμνης.

(ε') Ἐπὶ τοῦ χωρίου Σταυρομένοσι Ρεθύμνης ἔκειτο τὸ πάλαι πόλις καλούμενη Ἄρρηον ἢ Ἄρρηον ἐνθα ἀνακαλύπτονται σήμερον νομίσματα, ἀγάλματα καὶ μωσαϊκὰ πανόραμα προμνηστικῆς ἐποχῆς. Ἡ πόλις αὕτη κατεστράφη πιθανῶς ὑπὸ τῶν πειρασμῶν. Οὐ μακρὰν αὐτῆς κείτα σήμερον ἀκμάζουσα ἡ ἱερὰ καὶ σεβασμία Μονὴ Ἄρρηου διασφύουσα τὸ ὄνομα τοῦτο πιθανῶς ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἄρρηονος κτισθεῖσα ἔκει πού ἐν τῇ παρῶν τῶν αἰώνων καὶ μὴ ἀνακαλυφθείσης εἰσέτι. Ἡ ἱερὰ αὕτη καὶ πάγκαλος Μονὴ διακρινόμενη ἀεὶποτε διὰ τὴν ὁσιότητα τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων κατέφρον καὶ τὴν περὶ τὴν διοίκησιν καὶ καλλιέργειαν χρηστότητα αὐτῶν παρὰ τὴν πλοῦσίαν καὶ παντοία προτίοντα διαπιστοῦσα τὴν παραδεδομένην ἀρχὴν κατ' ἡν περιουσία μετρία ἀλλὰ καλῶς διοικουμένη καὶ καλλιερουμένη ἀποδεῖδει ἀποδοχὰς περισσοτέρας, τῶν μὴ καλῶς καλλιερουμένων καὶ διοικουμένων μεγάλων περιουσιῶν. Εἰς τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς τυγχάνει καὶ ὁ ἐκδοτὴς τῆς ἀκολουθίας ταύτης Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Κισσάμου καὶ Σελίνου Ἀνθίμος Δελεδάκις χειροτονηθεὶς ἱεροδιάκονος αὐτῆς τὴν 23 Ἰουλίου 1883 καὶ διακοσῶν τὰ μὲν μαθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου ἐν τῇ πόλει Ρεθύμνης, τὰς δὲ θεολογικὰς σπουδὰς αὐτοῦ ποιήσας ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Ριζαρεῖω Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ καὶ τῇ θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου.

(ς') Ψαρσιπλάστης. Ὁ ἐν τῷ γεωγραφικῷ Πηγῆς Ρεθύμνης ἱερῷ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Ψαρσιπλάστης, διότι κατὰ τὴν διασφύουμένην παράδοσιν ὅτε ἐπαρουσιάσθη ἔλλειψις τροφίμων εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ ἀνεγειρομένου ναοῦ καὶ ἐδυσκολεύοντο οὗτοι νὰ προχωρήσωσιν ὁ κτίτωρ Ἅγιος ἀπέπειλε τοὺς

αὐτοὺς, τὰς νηστείας αὐτοῦ, τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὰς προσευχὰς καὶ ἐπαξίως τιμῶντες τὴν ἔνθεον πολιτείαν αὐτοῦ, ἔδιδον καὶ ἐχάριζον εἰς αὐτὸν, ὅσων εἶχε χρεῖαν διὰ τὰ μονόδρια, ἄτινα ἐκτίξεν. Ἀρῆσας δὲ καὶ ἐνταῦθα ἱερομόναχον Εὐθύμον καλούμενον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Μυριοκεφάλων εὐρὼν τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τροφῶν καὶ ἄλλων διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν ἀναγκαίων. Εὐθύς ἐπιχειρήσας περιοδεῖν εἰσέπραξεν ἀπὸ τῶν χριστιανῶν καὶ τρόφιμα πολλὰ καὶ ζευγάρια ἐξ καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα, ἄτινα ἀπέστειλεν εἰς τοὺς μοναχοὺς τῆς Μονῆς Μυριοκεφάλων. Αὐτὸς δὲ ἐλθὼν εἰς ὅσιν καλούμενην Μουσεῖα ἠγόρασε τόπον ὠρεῖον καὶ καλόν, ἐδώρησεν δὲ εἰς αὐτὸν καὶ οἱ χριστιανοὶ τόπους ἀρετοῦς καὶ εὐρυχώρους. Ἐνταῦθα κτίσας ἄλλην Ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Παταπίου κατέστησεν αὐτὴν ἀκολούθως Μοναστήριον πλοῦσιον ἔχον ἀμπελῶνας, περιβόλια, ὄπωρικά καὶ κελλῖα κεραμόστεγα δι' ἀνάπαυσιν τῶν συναθροισθέντων ἐν τῇ Μοναστηρίῳ τούτῳ δώδεκα μοναχῶν. Ἐσύναξε καὶ κυψέλας μελισσῶν ἑκατὸν πενήντηκοντα τὰς ὁποίας μετέφερεν εἰς τὴν περιφέρειαν Μυριοκεφάλων τοποθετήσας αὐτὰς εἰς τόπον λεγόμενον Ἀσκυριανόν. Πάτας δὲ τὰς Ἐκκλησίας καὶ τὰ Μονόδρια, ἄτινα ἀνήγειρεν ἕως τότε ὁ Ἅγιος ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Μυριοκεφάλων καταστήσας αὐτὴν πρωτεύουσαν καὶ κυρίαρχον τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ Μονυδρίων αὐτοῦ. Θέλων δὲ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν καὶ ἀπειράκτον καὶ ἀνεόχλητον ἀπὸ παντὸς προσώπου Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Πολιτικοῦ μετέθετο εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ τοῦ δευτέρου, βασιλεύσαντος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἐβδόμου τοῦ Πορφυρογεννήτου πέντε ἔτη, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 959 μέχρι τοῦ 964, Οἰκουμενικοῦ δὲ Πατριάρχου τότε ὄντος τοῦ Ἀλεξίου. Δεσθεὶς λοιπὸν αὐτῶν ὁ Ἅγιος ἔλαβεν ἀπὸ μὲν τὸν Βασιλέα, Χρυσόβουλον, ἵνα λαμβάνῃ κατ' ἔτος ἀπὸ τῶν τελωνείων νομίσματα ἡμίσειαν λίτραν, δύο ράσα καὶ βλαντῆν (*) ἐρυθρὴν διὰ τὴν Μονὴν τῶν Μυριοκεφάλων. Ἀπὸ δὲ τὸν Πατριάρχην ἔλαβε Γράμμα Συγγιλιῶδες, ἵνα ἡ Μονὴ αὕτη εἶναι τοῦ λοιποῦ ἀπείρακτος, ἀνεμπόδιστος, ἀνεόχλητος καὶ παντελῶς ἐλευθέρη μετὰ τῶν λοιπῶν συνηνωμένων Μονυδρίων αὐτῆς. Οἱ δὲ κατὰ καιροὺς Μητροπολιταὶ καὶ ἱερεῖς πίσκοποι νὰ μὴ ἔχωσιν ἄδειαν νὰ ζητῶσι παρ' αὐτῆς οὔτε δικαίωμα, οὔτε φιλότιμον, οὔτε κανόνικον, ἀλλὰ κυρίαυτοδέσποτος ὑπάρχουσα νὰ μνημονεύῃ μόνον τὸ κανονικὸν ἔνομα ὡς Μονὴ Σταυροπήγιος, ἔχουσα πρὸς τοῦτοις τὸ δικαίωμα νὰ ὀναρῆται ἐλευθέρως εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως αὐτῆς. Καὶ οἱ χριστιανοὶ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐχάρισαν εἰς αὐτὸν ἱερὰς εἰκόνας, ἱερὰ σκευῖα, βιβλία καὶ ἄλλα Ἐκκλησιαστικῆς φύσεως πράγματα, ἄτινα παραλαβὼν ἔφερε καὶ ἐστόλισε τὸν ἱερὸν ναὸν Μυριοκεφάλων. Στολίσας δὲ καὶ τὴν ὅλην Μονὴν δι' ἄλλων χρυσοῦν καὶ ἀργυρῶν σκευῶν καὶ χαλκωμάτων, ἄτινα πανταχῶθεν ἔφερον οἱ χριστιανοὶ ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὸν Ἅγιον καὶ τὴν Ἱερὰν Μονὴν αὐτοῦ καὶ πλοῦτίσας αὐτὴν διὰ προβάτων, αἰγῶν, βορβάδων καὶ πάσης ἄλλης εὐτυχίας, ἀνεχώρησε πρὸς τὸ μέρος

(*) Blatta λατινιστὶ σημαίνει πορφύραν. Ἐν τῇ βιογραφίᾳ δὲ ταύτῃ τοῦ Ὁσίου βλαντῆν καὶ ὀρθότερον βλαττὴν ἐρυθροῦν σημαίνει πολύτιμον ὕφασμα βαμμένον με χρῶμα κόκκινον χειροποίητον μετὰ τῶν λοιπῶν δώρων εἰς τὸν Ἅγιον πρὸς κατασκευὴν ἱεραικῶν ἀμφίων κατὰ τὴν γνώμην τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννου τοῦ Ἐμμανουὴλ Γενεράλι Γενμασιαάρχου.

ἀλλεῖς τοῦ χωρίου ἵνα ἀλείψωσιν εἰς τὴν πλησίον τοῦ χωρίου θάλασσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Μεταβάντες δὲ οὗτοι καὶ ἀλείψοντες συνέλαβον τοσαύτην ἀφθο-

των Χανίων, ἵνα ἀποφύγη τὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην τῶν συρρεόντων ὀπισθεν αὐτοῦ χριστιανῶν.

Ἐλθὼν δὲ εἰς χωρίον Κουφὸν (ζ) λεγόμενον καὶ κείμενον μεταξύ Ἀλχηκιανοῦ καὶ Βατολάκκου Κυθωνίας ἔκτισεν ἐκεῖ δι' ἐξόδων αὐτοῦ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς ἱερὸν ναὸν ὠραιότατον, στήσας τὸν τροῦλλον αὐτοῦ ἐπὶ τεσσάρων μαρμαρίνων κίονων ἠυτρέπησε τὸν ναὸν τοῦτον ὁ Ἅγιος, ἔκτισε κελλία, ἐφύτευεν ἀμπελώνας καὶ δένδρα πολυποικίλλα εἰς ἐκτάσεις γαιῶν τεσσαράκοντα κοιλῶν κειμένων περίεξ τῆς Μονῆς ταύτης. Ἀφῆσας δὲ ἐν αὐτῇ ἱερομόναχον Κήρυλλον καλούμενον, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Σφακιῶν καὶ εἰς τὸν ὀπισθεν αἰγιαλὸν αὐτῆς κτίσας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς παράλιον μέρος. Ἐντεῦθεν ἀναχωρήσας μετέβη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Σελίνου καὶ εἰς χωρίον καλούμενον Ἀζωγυρέ, ἐνθα ἔκτισε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καταρτίσας ἐνταῦθα καὶ μελίσσοφυλὸν ὠραιότατον. Μὴ ἔχων δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡσυχίαν διότι ὅσον ἀπέφυγεν ἀπὸ τὸν κόσμον τοσοῦτον αἰ ἀρεταὶ καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ διεδίδοντο καὶ φωτιζόμενοι θεῶθεν οἱ χριστιανοὶ ἔτρεπον ὀπίσω αὐτοῦ, ἵνα λάβωσι τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Δυτικὸν μέρος τῆς Ἐπαρχίας Κισσάμου καὶ εἰς χωρίον καλούμενον Ἀκτῆ, ἐνθα εὐρὴν τόπον ἀκατοίκητον καὶ ἀρεστὸν εἰς αὐτὸν ἔκτισε κατοικητήριον πολὺ ἡσυχαστικόν. Προβλέπων δὲ ὅτι ἐφθασεν ὁ καιρὸς νὰ ἐγκαταλίπη τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον καὶ νὰ πορευθῆ εἰς τὸν ποθούμενον αὐτοῦ Χριστὸν προσέκάλεσε τοὺς κάτωθεν ὑπογεγραμμένους στρατηγούς καὶ ἄρχοντας καὶ ἐνώπιον αὐτῶν συνέταξε τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἔχουσαν ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς.

Ἡ Διαθήκη τοῦ Ὁσίου.

«Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διορίζω καὶ παραγγέλλω εἰς ὅλους, ὅτι ὅλα τὰ Μονῆρια καὶ τὰς Ἐκκλησίας, ὅπου χάριτι Χριστοῦ ἔκτισα καὶ ἀνήγειρα, θέλω νὰ μένουν καθὼς εἰς νῆν παρούσαν μου Διαθήκην παραγγέλλω. Ὅσα ἀφιέρωσα εἰς τὴν Μονὴν τῆς Θεοτόκου τῶν Μυριοκεφάλων, εἶναι ἕως ὅπου εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπήγα καθὼς τὸ Συγγιλιῶδες Γράμμα δηλώνει, καὶ αὐτὰ θέλω νὰ μένουν εἰς τὴν Μονὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς μέχρι τέλους. Εἰς δὲ τὸν φίλτατόν μου μαθητὴν τὸν ἱερομόναχον Κήρυλλον ἀφῆνω τὴν εἰς Κουφὸν Χανίων οἰκοδομηθεῖσαν Μονὴν εἰς τὴν ὁποίαν καὶ εὐρίσκεται ὁ ἴδιος καὶ ὅπως θέλει καὶ βούλεται ὡς τὴν κάμει ὡς κύριος, ἐξουσιαστής καὶ οἰκονομῆς. Εἰ δὲ καὶ ἤθελέ τις νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς μοναχοὺς τῶν Μυριοκεφάλων ἀπὸ ὅσα παραγγέλλω, ἢ τὸν ἱερομόναχον Κήρυλλον, ὁποῖοι τάγματός καὶ ἂν εἶναι, νὰ εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν Ἁγίων Πατέρων. Ὅποιος δὲ πάλιν φυλάξει τὴν διαθήκην μου ταύτην ἀπαρσάλευτον καὶ ἀμετάτρεπτον, ἢ Κυρία Θεοτόκος καὶ μεσίτρια παντός τοῦ κόσμου νὰ συγχωρήσῃ τὰ ἀμικρήματά του ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ νὰ τὸν στήσῃ ὁ Κύριος ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν Οὐράνιον. Ἀμήν.

νίαν ἰχθύων, ὥστε ἐπίστευσαν πάντες ὅτι τοῦτο προηλθεν ἐκ θαύματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐκωνομασθέντος ἔκτοτε Ψαροκιάστη.

(ζ') Κουφὸς εἶναι κώμη τῆς Ἐπαρχίας Κυθωνίας ἐνθα σφάζεται μέχρι σήμερον ὁ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου ἀνεγερθεὶς ἱερός τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ναὸς φέρων χρονολογίαν 1004.

Μόσχος διάκονος καὶ νομικός γραφεὺς Χάνδακος, ἰδία χειρὶ ὑπέγραψα. Φιλάρετος πρωτοσπαθῆριος ὁ βραχέων καὶ στρατηγὸς Κρήτης παρὼν εἰς τὴν παρούσαν διαθήκην τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου, προτραπεῖς παρ' αὐτοῦ ὑπέγραψα.

Εὐμάθιος πρωτοσπαθῆριος καὶ στρατηγὸς Κρήτης παρὼν εἰς τὴν παρούσαν διαθήκην τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου προτραπεῖς παρ' αὐτοῦ ὑπέγραψα.

Παπᾶς Λέων δαφερέρος, νοτᾶριος τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, μετέγραψα τὴν παρούσαν διαθήκην τοῦ μοναχοῦ καὶ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Κυρ Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ Κρήτῃ τῆς ἐπωνυμίας. Ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, Ϛ ϕ λ Ϛ'. (6536), ἀπὸ δε Χριστοῦ ἔτος α λ α'. (1031).» (η)

Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ ἀκολουθία, ἡ βιογραφία καὶ ἡ Διαθήκη τοῦ Ὁσίου μέχρι τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν μικρὰν κώμην Ἀκτὴν κειμένην εἰς τὴν Δυτικὴν παραλίαν τοῦ Δήμου Μεσογειῶν Κισσάμου κατὰ τὸ ἀνα χειρᾶς ἡμῶν χειρόγραφον, ὅπερ ἔριθον ἀνορθογραφίων, ἀσυνταξίων, σολικισμῶν καὶ βαρβαρισμῶν παρέστη ἀνάγκη ἵνα ἀνακαθάρσωμεν, διορθώσωμεν καὶ κατηγγαλιτισμένον εἰς καθαρεύουσαν γλῶσσαν ἐκδώσωμεν οὐ μόνον πρὸς δικάσασιν καὶ διάδοσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χάριν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἅγιον παρασχόντα τοσαύτας εὐεργεσίας καὶ ὠφελείας εἰς τοὺς χριστιανούς καὶ δια τῆς ἰδρύσεως παρ' αὐτοῦ παμπόλλων ἱερῶν Μονῶν καὶ ἱερῶν ναῶν, καὶ διὰ τοῦ ὁσίου καὶ ἁγίου βίου αὐτοῦ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῶς πᾶσι γενομένου ἐν λόγοις καὶ ἔργοις ζωῆς τῶ ὄντι καὶ ἐνεργεῖ χριστιανικῆς ἀγάπης. (θ)

Τὰ δὲ παρατίρω τοῦ Ὁσίου γνωρίζομεν ἐκ τῆς δικσωθείσης περὶ αὐτοῦ ἐν Κισ-

(η') Τὸ χειρόγραφον ἐν τέλει ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς. «Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα—χειρὶ Ματθαίου. Ἱερομονάχου. Τὰ μεγαλυνάρια ποίημα αὐτοῦ. Σπυρίδωνα, ὃν γράψαντά μὴ μέμψεσθε, ὡς ἀμαθῆ, ἀλλ' εὐχεσθε.—Ἐν σωτηρίῳ ἔτει αἰωμ' (1843).—Τῇ εἰκοστῇ Σεπτεμβρίου αἰωμ' (1839) ἐγκαινιάσθη ὁ ναὸς τοῦ Τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου Μυριοκεφάλων».

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν δύο ὑπογεγραμμένων ἐνταῦθα ὡς γραφένον ὁ Σπυρίδων προηγῆθη προφανῶς τοῦ Ματθαίου. Καὶ ὁ μὲν Σπυρίδων εἶναι πιθανῶς ὁ συντάκτης τῆς ἀκολουθίας καὶ τοῦ βίου τοῦ Ὁσίου, ἐκ μετροφοροσύνης ἀμαθῆ ἑαυτὸν ἀποκαλῶν, ὁ δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἀμάρτας Ματθαῖος ἱερομόναχος ἀντέγραψε τὴν ἀκολουθίαν ταύτην καὶ τὸν βίον τοῦ Ὁσίου, ποιήσας καὶ τὰ Μεγαλυνάρια, ὡς γράφει ὁ ἴδιος. Ἐξῆ δὲ πρὸ 78 ἐτῶν ἐν τῇ Μονῇ Μυριοκεφάλων ὡς προϊστάμενος αὐτῆς, ἐγκαινιάσας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ καὶ τὸν ἐν τῷ Νεκροταφείῳ ἱερὸν ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

(θ') Ἀριστὰ συνδιάσας ὁ Ὁσιος τὰς θεωρητικὰς ἀρετὰς τοῦ μοναχικοῦ βίου μετὰ τῆς χριστιανικῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης ὑπῆρξε τῶ ὄντι ὠφελιμώτατος καὶ χρησιμώτατος. Διότι ἀμάρτας καὶ δρᾶσας, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπὶ τῆς περιόδου τῶν ἀπαισίων Σαρακηνῶν. τῶν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου κυριάρχων πάσης τῆς νήσου γενομένων, ἀπὸ τοῦ ἔτους 823 μέχρι τοῦ 960, ἀφ' ἑτέρου δὲ διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τῶν Βυζαντινῶν, τῶν ἀποδοσάντων τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν πολυπληθῆ νήσον τῷ 960 διὰ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ στρατηγοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ τοῦ β', ἀνεδείχθη κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιόδους ταύτας δόκιμος ἐργάτης ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου. Ὡς δὲ ὁ Ὁσιος Νίκων ὁ Μετανοεῖτε διέτρεχεν ἀνὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν Κρήτην κηρῦττων τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, οὕτω καὶ ὁ Ὁσιος Πα-

συνωπαραδέσσεως. Κατ' αὐτὴν μανθάνομεν, ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ Ἄκτῃ καὶ ἐν σπηλαιῷ κειμένῳ εἰς τὴν συνοικίαν Καβούσι ἐλθὼν ὁ Ἅγιος ἔκτισε μέγα καὶ πλοῦσιον Κοινῶσιον τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου. Πέριξ δὲ ἔκτισε καὶ ἄλλους ναοὺς, τοῦ Ἁγίου Φωτίου ἐντὸς σπηλαίου καὶ τούτου φέροντος τὴν ἐπιγραφήν « ὁ ἱεὺς οὗτος ναὸς ἔκτισθη τὸ ἔτος 1010 », τὸν ναὸν τῶν Γενεθλιῶν τῆς Θεοτόκου καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀπαντας σφραγισμένους μέχρι σήμερον. Τὸ σπήλαιον δὲ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου ἐπεκτείνεται ὁ Ἅγιος πρὸς τὸ νότιον μέρος αὐτοῦ μεταχειρίζετο αὐτὸ καὶ ὡς ἀσκητήριον, διὸ καὶ ἐκοιμήθη ἐνταῦθα ἐν εἰρήνῃ. Μετὰ ταῦτα οἱ εὐσεβεῖς καὶ εὐγνώμονες κάτοικοι κατέστησαν καὶ τὸ μέρος τοῦτο ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὁσίου καὶ οὕτως ἔχομεν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαιῷ διμάρτυρον Ἐκκλησίαν ἔχουσαν μεταξὺ ἄλλων καὶ ἱερὰν εἰκόνα Βυζαντινοῦ τύπου ἀρχαίαν ἐξεικονίζουσαν ἐν σχήματι γέροντος ἐρημίτου τὸν Ἅγιον μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν « ὁ Ἅγιος Κύρ Ἰωάννης ὁ ἐν τῇ Κρήτῃ ». Ἐπὶ δὲ ἀγιογραφικῷ γόστου, ὃν ὁ Ἅγιος κατέχει ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ εἶναι γεγραμμένα τὰ ἐξῆς « φυλάξωμεν ἐαυτοὺς ἀδελφοί, ἀπὸ λογισμοῦς βυραροῦς, καὶ ὡς παρακαταθήκην λαθόντες τηρήσωμεν τῷ Κυρίῳ τὴν ψυχὴν ». (1) Κατὰ μήκος δὲ τοῦ ναοῦ τούτου ὑπάρχει ἐν ἐξαιρετικῇ θέσει τάφος ἔχων ἐπ' αὐτοῦ σταυρὸν λιθινὸν καὶ ἐντὸς τοῦ τάφου τούτου διακτείνονται οἱ κάτοικοι ὅτι εἶχεν ἐνταφιασθῆ ὁ Ἅγιος, καὶ ὅτι τὰ μὲν ἱερὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου διὰ τὸν φόβον τῶν ἀσεβῶν κατεκτετητῶν μετακομίσθησαν εἰς Κέρκυραν ἔθλα εὐρίσκονται τιμώμενα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κρητός, ἡ δὲ ἱερὰ τοῦ Ὁσίου Κάρα εὐρίσκειται καὶ σήμερον ἐντὸς ἀργυρᾶς καλλιτεχνικῆς θήκης, δωρηθείσης ὑπὸ χρυσοχόου ἰαθέντος ἐκ δαιμονίου καὶ ἀσασίας διὰ θαύματος τοῦ Ἁγίου, καὶ φυλακτομένης εὐλαβῶς καὶ ἐπιμελῶς ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κυρ Ἰωάννου κειμένου ἐν τῷ ὁμωνύμῳ χωρίῳ Ἀϊκουργιάνῃ ἢ Τσουρουναϊά τῆς Ἐπαρχίας Κισσάμου. Ἰδοὺ δὲ κατὰ τοῦτον τρόπον μετεκομίσθη εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἡ ἁγία τοῦ Ὁσίου Κάρα κατὰ τὴν παράδοσιν.

Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ Ἀϊκουργιάνῃ, ὑπῆρχεν ἐπὶ Ἐνετῶν ἄρχων τις, ὅστις πολλὸ ἔτιμα τὸν Ἅγιον, ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ Ἄκτῃ ἕτερος Ἄρχων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ἔχων τὴν Ἐκκλησίαν ἐν ἣ ἐφυλάττετο ἡ ἁγία Κάρα τοῦ Ὁσίου. Ἐν ἡμέρᾳ πανδήμου ἑορτῆς προσκαλέσας ὁ ἄρχων τοῦ Ἀϊκουργιάνῃ τοὺς τρεῖς

τῆς ἡμῶν Ἰωάννης εὐρὸν τὰς Δυτικὰς ἐπαρχίας τῆς Πατριδος τοῦ κατεργηνομένου ἀπὸ Χριστιανισμῶν, ἀναξωγοῦναι τὰ ἡμιβλυμένα χριστιανικὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων, προσελκύει αὐτοὺς διὰ θεωρέστου πολυτελείας εἰς νομάς ζωηφόρους τῆς Εὐαγγελικῆς χάριτος καὶ μονιμοποιεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν εὐσεβειαν διὰ τῆς ἰδρύσεως παμπόλων ἱερῶν ναῶν, δι' ὧν κατέβησε τὴν πρὸς πάντας ἀγάπην αὐτοῦ ἐμπλεων ἐνθίου ζήλου καὶ αὐταπαρηγήσεως ἀξιοθανύμαστου.

(1) Τὴν ἱερὰν ταύτην εἰκόνα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Κυρ Ἰωάννου εὐρόντες ἐν τῷ σπηλαιῷ τούτῳ ὡς πολῦτιμον θησαυρὸν κεκοιμημένον παρελάβομεν αὐτὴν ἐμπλεοὶ χαρᾶς καὶ ἀντιγράψαντες ἐπακριβῶς διὰ δοκίμου ἀγιογράφου ἀπεστείλαμεν αὐτὴν εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς διακεκριμένον ἐν αὐτῇ καλλιτέχνην, ὅστις ἀφ' οὗ κατεσκευάσθη τὸ « κλισέ » αὐτῆς παρεδόθη εἰς τὸ τυπογραφεῖον καὶ ἐξετυπώθη ἐν ἀρχῇ τῆς παρουσίας ἁμαρτικῆς ἀκολουθίας διὰ τὴν κοινὴν εὐφροσύνην καὶ χαρὰν.

αὐτοῦ συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀκτῇ Μεσογειῶν Κισσάμου Ἐκκλησίαν ὡς προσκυνηταὶ δῆθεν, πράγματι ὅμως νὰ κλέψωσι τὴν ἁγίαν τοῦ Ὁσίου Κάραν καὶ φέρωσιν αὐτὴν πρὸς αὐτόν, ἵνα ἑορτάξῃ αὐτὴν ὡς ἐπεθύμει. Οἱ υἱοὶ τοῦ ἄρχοντος τούτου ἀκούσαντες καὶ παραδεχθέντες τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἵππευσαν τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ μετὰ πορείαν δύο περιποῦ ὥραν ἀφίκοντο εἰς τὴν εἰρημένην Ἐκκλησίαν εὐρόντες τελειωμένην τὴν λειτουργίαν καὶ τὸν λαὸν πέριξ διασκεδάζοντα. Ἐπιωφελῆθέντες τῆς εὐκαιρίας ταύτης οἱ ἐντεταλμένοι παῖδες εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀσπαζόμενοι δῆθεν τὴν ἁγίαν τοῦ Ὁσίου Κάραν ἐποποθέτησαν αὐτὴν εἰς τὸ σακκίδιον αὐτῶν ἀπαράτηρητοι. Τάχιστα δὲ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἵππεύσαντες καὶ τὴν ἁγίαν τοῦ Ὁσίου Κάραν μεθ' ἑαυτῶν φέροντες ἀνεχώρησαν ἐσπευσμένως κομιζόντες τὸν πολῦτιμον θησαυρὸν εἰς τὸν πατέρα αὐτῶν ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιᾶσει. Ὁ ἄρχων ὅμως τῆς Ἀκτῆς ἐννοήσας μετ' οὐ πολὺ τοῦτο κατεδίωξε μετὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοὺς τρεῖς παῖδας καὶ καταφθόσας αὐτοὺς πλησίον τοῦ χωρίου Καλαθενῶν καὶ ἀκριβῶς εἰς θέσιν καλουμένην Ὁρθὴν Πέτραν ἔρριψε κατ' αὐτῶν τόξον δι' οὗ ἐφόνευσε τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν. Οἱ δὲ δύο ἄλλοι ἀδελφοὶ διασωθέντες ἐκ τῆς καταδίωξεως ἔφερον εἰς τὸν πατέρα αὐτῶν τὴν ἁγίαν τοῦ Ὁσίου Κάραν εἰπόντες εἰς αὐτόν καὶ τὰ γενόμενα. Οὗτος δὲ τὰ μέγιστα εὐχαριστήθεις ἐκ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ποθομένου θησαυροῦ ἀπήγγησεν ὅτι τώρα τὰ πάντα ἔχουσι καλῶς. Ἡ κλοπὴ δὲ αὐτῆς τῆς ἁγίας τοῦ Ὁσίου Κάρας ὑπῆρξεν αἰτία πολέμου μεταξὺ τῶν εἰρημένων ἀρχόντων, οἵτινες κατὰ τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συνθήκης αὐτῶν ἔστησαν ἐκείνην τὴν Ὁρθὴν Πέτραν, τὴν καὶ σήμερον ἄδικτον ὑπάρχουσαν, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς μεθόριος γραμμὴ τῆς ἐξουσίας καὶ δικαιοδοσίας ἐκάστου ἀρχοντος.

Οὗτος τέλος κατὰ τὸ χειρόγραφον καὶ τὴν μετὰ ταῦτα παράδοσιν εἶναι ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Κυρ Ἰωάννου τοῦ ἐν Κρήτῃ λαμπραντος, καὶ οὕτως ἡ ἁγία αὐτοῦ Κάρα μετακομισθεῖσα εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Κυρίου Ἰωάννου τοῦ ὁμωνύμου χωρίου Κισσάμου φυλάττεται ἔκτοτε ἐν αὐτῷ μετὰ πολλῆς εὐλαβείας ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοτίμων κατοίκων τοῦ χωρίου τούτου, ἀεννάως βλύζοντα ἱαμάτων χαρίσματα δαψιλῆ εἰς τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, δικτασθέντων τοῦ Ὁσίου πρεσβειῶν ἐπιταλουμένων τὴν χάριν καὶ βοήθειαν τοῦ θαυμασιώσαντος καὶ δοξάσαντος τοὺς ἁγίους αὐτοῦ καὶ ἱλαρὸν καὶ σωτηριανὸν ἀντὶ τῷ κόσμῳ δωρησαμένου εὐλογοῦτο Θεοῦ ἡμῶν, Οὗ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, Ἀμήν.

Κανονισμός

τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς Ποιμαντορικῆς δικαιοδοσίας τοῦ
Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κισσάμου καὶ Σελίνου
Κυρίου Ἀνδίου.

Ἄρθρον α΄.

Περὶ τῆς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ καθαριότητος.

Οἱ ἐφημέριοι ὀφείλουσι νὰ καταβάλλωσι πάσας τὰς δυνατὰς φροντίδας, ὅπως διατηρῆται καθαρὸς ἅπας μὲν ὁ ἱερὸς ναὸς, μάλιστα δὲ τὸ ἅγιον βῆμα, προσέχοντες ἵνα ἐπάνω τῆς Ἁγίας Τραπέζης εὐρίσκωνται μόνον τὸ Ἀντιμήσιον, τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἡ Φυλλάδα τῆς λειτουργίας καὶ τὸ Ἄρτοφόριον, ἐν ᾧ φυλάσσεται ἐπιμελῶς ὁ "Ἅγιος Ἄρτος δι' ἐπτάκτους ἀνάγκας καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἀνάπτει διαρκῶς κανδήλα ἀνηρημένη ἐν καταλλήλῳ μέρει. Ἡ Κολυμήθρα καὶ τὸ δοχεῖον τοῦ Ἁγίου Μύρου μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ δέον νὰ διατελῶσιν ἀείποτε καθαρὰ. Τὰ ἄμφια τῶν ἱερέων, τὰ καλύμματα τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ τῆς ἱερᾶς Προθέσεως καὶ πάντα τὰ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ πρέπει νὰ εἶναι φιλοκάλως κατεσκευασμένα, ὅσον ἐφθίνα καὶ ἂν εἶναι καὶ πάντοτε καθαρὰ. Μετ' ἐπιμελείας δὲ ἐξαιρετικῆς δέον νὰ φροντίζωσιν οἱ ἐφημέριοι περὶ τῆς καθαριότητος τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου, τοῦ Δισκαρίου, τῆς Λαβίδος καὶ τῶν ἱεροκαλυμμάτων πλύνοντες αὐτὰ συχνάκις διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ σάπωνος ἐν τῷ νιπτήρι τοῦ ἁγίου Βήματος.

Ἄρθρον β΄.

Περὶ ἱερῶν ἀκολουθιῶν.

Οἱ ἐφημέριοι τελοῦσι τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας εἰς μὲν τοὺς ἐνοριακοὺς Ναοὺς καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς, τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεσημωρικὰς ἐορτάς καὶ τὰς μνήμας τῶν Ἁγίων τῶν ἐχόντων ἄρχιαν, εἰς δὲ τὰ ἐξακκλησία τὴν ἡμέραν τῆς ἐπετείου ἐορτῆς αὐτῶν καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, εἰς προσκληθῶσιν ὑπὸ τινος οἰκογενείας τῆς ἐφημερίας αὐτῶν. Αἱ ὥραι δὲ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν κανονίζονται συμφῶνως πρὸς τὴν αὐξήσιν καὶ ἐλάττωσιν τοῦ ἡμερονυκτίου τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὕτως ὁ μὲν Ἑσπερινὸς διαρκῶν μίαν περίπου ὥραν ἄρχεται τὸ μὲν χειμῶνα περὶ τὴν 4ην μ. μ. ὥραν, τὸ δὲ θέρος περὶ τὴν 5ην. Ὁ δὲ Ὀρθρος μετὰ τῆς Θείας Λειτουργίας διαρκοῦσι 2 1)2 περίπου ὥρας καὶ ἄρχεται τὸν μὲν χειμῶνα κατὰ τὴν 6ην πρωϊνὴν ὥραν, τὸ δὲ θέρος κατὰ τὴν 5ην. Ἡ μετάβασις δὲ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς χρονικοῦ σημείου εἰς τὸ ἄλλο δέον τὴ γίνηται κατὰ τὴν αὐτομείωσιν τοῦ ἡμερονυκτίου βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον.

Ἄρθρον γ΄.

Περὶ ἐφημεριῶν

Συμφῶνως τοῖς ἐν τῷ δευτέρῳ ἄρθρῳ ἐκτεθεῖσιν οἱ ἐφημέριοι ἅμα τῇ κρούσει τῶν κωδῶνων τῶν Ἐκκλησιῶν ποιοῦνται ἐναρξιν τῶν ἀκολουθιῶν συμμορφόμενοι κατὰ πάντα πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. «Ἐπιτηροῦσι δὲ τοὺς ἐπὶ τὸ ψάλλειν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ παραγινόμε-ους μῆτε βοαῖς ἀτάκτοις κεχρησθαι καὶ τὴν φύσιν πρὸς κραυγὴν ἐκδιάζεσθαι μῆτε τι ἐπιλέγειν τῶν μὴ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρμοδίων τε καὶ οἰκείων, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς καὶ κατανύξεως καὶ ψαλμωδίας προσάγειν τῷ τῶν κρυπτῶν ἐφόρῳ Θεῷ. Εὐλαβεῖς γὰρ ἔσσεσθαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τὸ ἱερὸν ἐδίδαξε λόγιον». Ὁφείλουσι δὲ οἱ ἐφημέριοι νὰ διατελῶσιν ἀείποτε ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν τῆς ἐφημερίας αὐτῶν, ἀποφεύγοντες ἐπιμελῶς οἰκνότητε ἔξιν δυναμένην νὰ διαταράξῃ τὴν ἀρμονίαν καὶ σύμπνοιαν τῶν ἐνοριτῶν. Ἴνα δὲ οἱ ἐφημέριοι διάγωσιν βίον ὡς οἶόν τε ἀξιοπρεπῆ δικαιῶνται νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῆς ἱερᾶς διακονίας αὐτῶν τὰ μέσα πρὸς προμήθειαν ἰαρκῆ τῶν τοῦ βίου ἐπιτηδεῶν. Πρὸς τοῦτο λαμβάνουσι ἀρ' ἑνὸς μὲν τὴν διὰ τοῦ π' ἀριθ. 1328 Νόμου καθοριζομένην μηνιαίαν πεντηκοντάλεπτον ἐξ ἐκάστης οἰκογενείας εἰσφορὰν καταβαλλομένην εἰς δύο ἐξ ἡμισείας δόσεις τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα, ἀρ' ἑτέρου δὲ τὰ ἐκ πατροπαράδου συνηθείας παρεχόμενα αὐτοῖς κατὰ τὰς ἱεροπραξίας τυχηρὰ ὑπὸ τῶν τελουσῶν τὰς ἱεροτελεστίας οἰκογενειῶν συμφῶνως πρὸς κοινὴν καὶ ὁμοῦσορον διατίμησιν ἐφαρμοζομένην ἐπιτυχῶς ἀνά τὴν Ἐπισκοπικὴν ταύτην περιφέρειαν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἐντεῦθεν. Ἐχει δὲ τὸ ἐλάχιστον ὄριον τῆς διατιμήσεως ταύτης ὡς ἀκολούθως:

α')	Δι' ἐκάστην βάπτισιν	Δραχ.	10
β')	» κηδεῖν	»	10
γ')	» λειτουργίαν	»	10
δ')	» γάμον	»	25
ε')	» εὐχέλαιον	»	5
ς')	» ἁγιασμὸν	»	2
ζ')	» παράκλησιν	»	2
η')	» εὐχὴν γεννήσεως	»	2
θ')	» σαραντισμὸν	»	2

ι') Τὰ μὲν Χριστούγεννα χορηγεῖ εἰς τὸν ἐφημέριον αὐτῆς ἐκάστη οἰκογένεια τῆ ἐυγενεῖ μερίμνη τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων τὴν πρώτην ἐξάμηνον ἐκ πεντήκοντα λεπτῶν νόμιμον μηνιαίαν εἰσφορὰν τῆς ἐν ὅλῳ δραχ. 3

ια') Τὸ δὲ Πάσχα χορηγεῖ εἰς αὐτὸν τῇ ἐυγενεῖ ὡσαύτως μερίμνη τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων τὴν δευτέραν ἐξάμηνον ἐκ πεντήκοντα λεπτῶν νόμιμον μηνιαίαν εἰσφορὰν τῆς ἐν ὅλῳ δραχ. 3.

ιβ') Κατὰ τὸ φῶτισμα τῶν Θεοφανείων ἐκάστη οἰκογένεια χορηγεῖ εἰς τὸν ἐφημέριον αὐτῆς μίαν ὀκ. ἐλαίου καὶ μίαν ὀκ. σιτηρῶν.

ιγ') Τὰ φιλοδωρήματα τῶν χριστιανῶν εἶναι προαιρετικὰ εἰς διαβάσματα ἐπὶ ἁσθενῶν, εἰς αἰτήσεις ἐπὶ τάφων, εἰς ἀπλὴν προσκόμισιν προσφορῶν, εἰς μνημόνευμα

κολλύθων τὰ ψυχροάββατα, καὶ εἰς διανομὴν βαίων καὶ ἀνθῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

δ') Καταργεῖται τοῦ λοιποῦ τὸ κατ' οἶκους καὶ καταστάματα μηνιαῖον φῶτισμα, ὡς καὶ ἐκεῖνα τὰ ἄλλα τυχερά, ἅτινα θίγουσι τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἱερατείου, καὶ
ε') Αἱ ὑφιστάμενοι μεταξύ τινων ἡμερησίων καὶ ἐνοριτῶν ἄλλαι ἐπίσημοι συμφωνίαι δύνανται νὰ διατηρηθῶσι καὶ ἐξῆς, ἐὰν εἰς τὰς συμφωνίας ταύτας ἐμμένωσιν ἀπὸ κοινοῦ καὶ οἱ ἡμερήσιοι καὶ οἱ ἐνοριταί.

Αἱ ἀποδοχαὶ δὲ αὗται, ἃς ἔχουσι σήμερον οἱ ἡμερήσιοι Κισσάμου καὶ Σελίνου ὑποχρεοῦσιν αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον νὰ μεριμνῶσι δεόντως ὑπὲρ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς διαπλάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἐνοριτῶν αὐτῶν καθοδηγοῦντες αὐτοὺς φιλοστόργως εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος διὰ λόγων καὶ ἔργων ζωῆς καὶ ἐνεργοῦ χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ἄρθρον δ'.

Περὶ Ἐκκλησιασμοῦ τῶν χριστιανῶν

Πᾶς χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ἐκκλησιάζεται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἑορτάς τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ ἱερὸν Ναὸν μεταβαίνων εἰς αὐτὸν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας καὶ παραμένων μέχρι τέλους, παρακολουθῶν ἐν εὐλαθείᾳ καὶ εὐσεβείᾳ τὰ ἀναγιγνωσκόμενα καὶ τελούμενα ἐν αὐτῷ. Βλέπων δὲ πρὸς τὸ ἅγιον Βῆμα καὶ ὧν ἀφροσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν δέεται αὐτοῦ νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἐνισχύσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματός αὐτοῦ τοῦ ἁγίου, διότι σκόπεός τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐκκλησιῶν εἶναι νὰ ἰατρεύηται ἐν αὐταῖς καὶ ἐξαγγέλλεται ὁ χριστιανὸς καὶ πᾶν νὰ εἶναι ἀμαρτωλὸς καὶ κηλός. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀδελφεῖπτες προσευχόμενοι χριστιανοὶ λαμβάνουσι τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ζῶσι βίον ἐνάρετον καὶ χριστιανικόν, ἐκτελοῦσιν ἔργα ἱερὰ καὶ θεοφιλή καὶ ἀπολαμβάνουσιν ἐνταῦθα μὲν τὴν κατ' ἀνθρώπον εὐτυχίαν, μετὰ θάνατον δὲ τὴν αἰώνιον τοῦ Θεοῦ βασιλείαν. Οὗτοι ἀγιάζουσι καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς διέρχονται αὐτὴν μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ μελετῶσιν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν διάπλασιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῶν τε καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν. Ὅντες δὲ μακρὰν κατακρίσεων καὶ διασυρμῶν θορυβωδῶν συζητήσεων καὶ ἀντεγκλήσεων, διαπληκτισμῶν καὶ ἐκτροχιασμῶν, μέθης καὶ ἀσωτείας, θεαμάτων καὶ διασκεδάσεων ἀμαρτωλῶν, κερδοσκοπιῶν καὶ πλεονεκτικῶν ἐπιχειρήσεων, βαδίζουσιν ἀπροσκόπως τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος ὡς καλοὶ καὶ ἄξιοι χριστιανοὶ προωρισμένοι νὰ φάγωσι τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ κληρονομήσωσι τὴν ἐπηγγελμένην βασιλείαν τοῦ Θεοῦ δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ θαρσύνων.

Ἄρθρον ε'.

Περὶ ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων.

Οἱ ἐνοριακοὶ ἐπίτροποι παρευρίσκονται ἐν τῷ ἱερῷ ναφῷ κατὰ τὴν τέλει τῆς Θείας Λειτουργίας συνιστῶντες δι' εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξιν καὶ εὐλάβειαν τῶν ἐκκλησιάζομένων. Περιάγουσιν ἐν τῷ ναφῷ δίσκον κατὰ τὰς Κυρια-

κὰς καὶ ἑορτάς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐνεργοῦσιν ἐτησίους ἐράνοους ἐν τῇ ἐνοριακῇ περιφερείᾳ αὐτῶν πρὸς συντήρησιν καὶ διακόσμησιν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν καὶ πρὸς ἀγορὰν τῶν ἀπαιτουμένων ἱερῶν βιβλίων, ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀμφίων. Συνεργάζονται ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῶν ἡμερησίων ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως καὶ ἀνυψώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῆς κοινότητος αὐτῶν καὶ φροντίζουσι δεόντως, ἵνα ἐκτελῶνται ἐπακριβῶς αἱ μεταξύ ἐνοριτῶν καὶ ἡμερησίων περὶ τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν ὑφιστάμεναι συμφωνίαι.

Ἄρθρον στ'.

Περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως.

Ἡ κατὰ τὰς Νηστείας ἐπιδικωμένη ἐξάγνισις καὶ καθαρὸς τῶν χριστιανῶν κατορθοῦται διὰ τῆς μεταλήψεως τῶν Ἀρχαίων Μυστηρίων. Προηγείται δὲ τῆς Θείας Μεταλήψεως ἡ ἱερὰ Ἐξομολόγησις, ἥτις δεόν νὰ γίνηται κατὰ τὸν τρόπον ἄξιον τοῦ ὑψηλοῦ τούτου καὶ θείου Μυστηρίου. Οἱ χριστιανοὶ λοιπόν, ἵνα τελέσωσιν ἐν ἀνέσει καὶ ψυχικῇ ἡρεμίᾳ τὸ θρησκευτικὸν τούτο καθήκον εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν ἱερὰν Ἐξομολόγησιν ἀπὸ τὰ μέσα τῶν νηστειῶν καταργουμένων ἀδυσωπήτως τοῦ ἀξιοθρηνητοῦ ἐθίμου τῆς βεδιασμένως καὶ ἐπιπολιῶς γινομένης ἐκείνης ἐξομολογήσεως, καθ' ἣν τρέχουσιν ἄθροοι καὶ σωρηδόν οἱ χριστιανοὶ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς Τεσσαρακοστῆς καὶ πολλὰκις κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν τῆς Θείας Μεταλήψεως. Τὴν καταργήσιν τοῦ ἀτόπου τούτου ὀφείλουσι νὰ ἐπιδιώξωσιν ἐπιμελῶς οἱ ἡμερήσιοι δι' ἐγκαίρων ἐπ' Ἐκκλησίας προτροπῶν καὶ νοουθεσιῶν ὀδηγοῦντες οὕτω τοὺς ἐνοριτας αὐτῶν εἰς τὴν ὁρθὴν καὶ εὐσεβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν χριστιανικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

Ἄρθρον ζ'.

Περὶ τῆς εὐταξίας ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι.

Οἱ ἡμερήσιοι ὀφείλουσι νὰ θέσωσι ὀριστικὸν τέρμα εἰς τὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι ἀταξίαν, τὴν προερχομένην ἐκ τοῦ διηγενοῦς θορύβου, ὃν ποιοῦσιν οἱ ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι εἰσερχόμενοι παῖδες. Εἰς τούτους ὀφείλουσι τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ ἐπιτρέπωσι τὴν εἴσοδον οἱ ἡμερήσιοι συμψώνως τῷ τῆς Σ'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου 69ῳ κανόνι ἐπὶ λέξεσιν οὕτω διαγορεύοντι «Μὴ ἐξέστω τινὲ τῶν ἀπάντων ἐν λαϊκοῖς τελοῦντι ἔνδον τοῦ Ἱεροῦ εἰσεῖναι Θεσιαστῆριον». Οἱ ἡμερήσιοι λοιπόν ἐκτὸς ἐνὸς ἢ δύο τῶν πολὺ φρονίμων παιδίων ὑπηρετούντων αὐτοὺς καὶ λευκὸν στιγῆριον καὶ ὠράριον ἐνδεδυμένων, εἰς οὐδένα ἄλλον δικαιοῦνται νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι εἴσοδον.

Ἄρθρον η'.

Περὶ μοναχῶν.

Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ ἐπὶ αἰῶνας ἄσυλα εὐσεβείας καὶ ἐθισμού διατελέσσασι ἀρμόζει νὰ προσελθῶσι διὰ παντὸς τὴν γενικὴν εὐλάβειαν καὶ ἐκτίμησιν διὰ τῆς ἱερότη-

τος αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ ὁσίου καὶ ἁγίου βίου τῶν ἐν αὐτοῖς ἀσκειμένων. Οἱ μοναχοὶ λοιπὸν ὀφείλουσι νὰ φυλάττωσιν ἐπακριβῶς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας καταβάλλοντες πᾶσαν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ πολιτεύωνται ἐπαξίως τῆς μοναχικῆς τάξεως καὶ νὰ παρέχουσιν ἑαυτοὺς ὑπόδειγμα εὐσεβείας, ὑπάκοης καὶ βίου ἀνεπιλήπτου εἰς τοὺς περιούσιους λαούς, ἵνα οὕτως εὐαρεστῶσι μὲν τῷ ἁγίῳ Θεῷ, συντελῶσι δὲ εἰς τὴν ἐν πίστει καὶ εὐσεβείᾳ στήριξιν καὶ προκοπὴν τῶν χριστιανῶν.

Ἄρθρον θ'.

Περὶ συμπεριφορᾶς τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου δεόν νὰ συνάδῃ ἀείποτε πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἀξιώματος καὶ νὰ εἶναι ἁγία κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον «ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γεννήθητε». Ὅφείλει λοιπὸν ὁ ἱερεὺς κλῆρος νὰ εἶναι τὸ ἅλας τῆς γῆς καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῶν πιστῶν ἐν παντί ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ καὶ ὁ ὁδηγὸς τῶν πιστῶν εἰς νομὰς ζωηφόρους τῆς Εὐαγγελικῆς χάριτος διὰ ζωῆς καὶ ἐνεργοῦ χριστιανικῆς ἀγάπης. Τεταγμένος δὲ νὰ φυλάττῃ καὶ φρουρῇ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας ἀπογορευέται νὰ ἐπιτελῇ ἄνευ κανονικῆς ἀδείας ἱεροτελεστίας εἰς ἄλλοτριας ἐνορίας, ν' ἀναμιγνύηται εἰς τὰς πολιτικὰς διαμάχας καὶ ἔριδας τῶν πολιτῶν, νὰ φοιτᾷ εἰς τὰ καπηλεῖα καὶ τὰ καφενεῖα καὶ νὰ παρίσταται ὅπουδήποτε λαμβάνουσι χώραν κοσμικαὶ συνάξεις καὶ διαχύσεις καὶ δὲν περιφρουρεῖται τὸ τῆς ἱεροπρεπειᾶς, σεμνότητος καὶ κοσμιότητος ἀξίωμα τοῦ πνευματικοῦ ποιμένος.

Ἄρθρον ι'.

Περὶ κηδειῶν

Οἱ ἐφημέριοι συνεννοούμενοι ἐγκαίρως μετὰ τῶν οἰκείων τοῦ ἀποβιώσαντος ὀρίζουσι τὴν ὥραν τῆς κηδείας, εἰς ἣν δύνανται νὰ μετάσχῃσι καὶ ἄλλοι ἱερεῖς εἰς ἄλλων ἐνοριῶν προσναλούμενοι. Πάντες δὲ οἱ τῆς κηδείας μετέχοντες ἱερεῖς ὀφείλουσιν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ νὰ ἐνδύωνται λευκὰ φελωνία καὶ μέλνα ἐπιτραχήλια, οὐδενὶ δὲ ἐπιτρέπεται νὰ φέρῃ μόνον ἐπιτραχήλιον. Κατὰ τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ προηγούνται οἱ φανοί, τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς, ἔπονται δὲ οἱ ἱερεῖς βηματίζοντες ἐν τάξει ἀνά δύο παρὰ τὸν νεκρὸν, κρατοῦντες λαμπάδας καὶ ψάλλοντες κατανυκτικῶς τὸν τρισάγιον ὕμνον μέχρι τοῦ ναοῦ ἐν ᾧ ψάλλεται ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία.

Ἄρθρον ια'.

Περὶ τῶν καθηκόντων τῶν ἐνοριτῶν πρὸς τοὺς ἐφημέριους αὐτῶν.

Ἐν περιπτώσει τελέσεως ἱεροτελεστίας τινὸς δεόν οἱ ἐνορίται νὰ εἰδοποιῶσιν

ἐγκαίρως τοὺς ἐφημέριους αὐτῶν, παρέχοντες αὐτοῖς τὰς ἀναγκαίαις περὶ τῆς ἱεροπραξίας αὐτῶν πληροφορίας πρὸς πλήρη συνεννόησιν καὶ ἀποφυγὴν παντὸς παραπόνου. Δικαιοῦνται δὲ οἱ ἐφημέριοι νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένοι τῶν ἐνοχλήσεων καὶ ἀδικῶν πολλακῆς ἀξιώσεων ἐνοριτῶν τινῶν ἀπαιτούντων προτιμήσεις ἢ κατ' ἄλλον ἐξευτελιστικὸν τρόπον πιεζόντων αὐτούς. Καθίσταται δὲ γνωστὸν τοῖς ἐνορίταις ὅτι ἡ Ἱερά Ἐπισκοπὴ δειχθήσεται πρόθυμος εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν εὐλόγων αἰτήσεων τῶν ἐνοριτῶν ἐπιβάλλουσα αὐστηρὰν τιμωρίαν κατὰ παντὸς ἐφημερίου ἐπιδείξαντος ὀλιγωρίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἢ κακῶς ἐν γένει προσενεχθέντος. Ἄλλ' οἱ ἔχοντες νὰ καταγγείλωσιν ἐφημέριόν τινα δεόν ἐνυπογράφως νὰ πράττωσι τοῦτο παρέχοντες συγχρόνως πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς πλήρους ἀποδείξεως τῶν καταγγελλομένων διὰ τὰ παραιτέρω.

Σημείωσις ἀκροτελεύτιος.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς συνταχθεὶς καὶ ἐκτυπωθεὶς ὑφ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1904 ἐτέθη ἐντὸς ὑλογράφου κορινθίης καὶ ἀνηρτήθη ἐν καταλλήλῳ μέρει τῶν Ἐκκλησιῶν Κισσάμου καὶ Σελίνου. Ἦδη ἀνατυποῦται καὶ ἐνταῦθα ἐπηξηγήμενος σὺν τῇ προσθήκῃ τῆς κοινῆς καὶ ὁμοιομόρφου διατιμήσεως τῶν τυχηρῶν τῶν ἡμετέρων ἐφημερίων πρὸς διάδοσιν αὐτοῦ πληρεστέραν ἀνά τὴν Ποιμαντορικὴν ἡμῶν διακιοδοσίαν.

Ἐν Καστελλίῳ τῇ 30 Ἰανουαρίου 1922

† Ο ΚΙΣΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ ΑΘΗΜΟΣ